

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Administracji Publicznej

KAP.410.003.06.2021

Pan
Krzysztof Jezierski
Wójt Gminy Zabrodzie
ul. Wł. St. Reymonta 51
07-230 Zabrodzie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/005 Realizacja wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Zabrodzie (dalej: Urząd), ul. Wł. St. Reymonta 51, 07-230 Zabrodzie
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Jezierski, Wójt Gminy Zabrodzie od 21 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania gminy w zakresie określenia potrzeb i zapewnienia warunków, w tym finansowych, realizacji zadań określonych w wieloletnim rządowym programie „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023¹ (dalej: Program). 2. Działania gminy (organu prowadzącego szkoły) w zakresie realizacji wsparcia, o którym mowa w Programie. 3. Sprawozdawczość z wykonania zadań w ramach przyznanego wsparcia finansowego z Programu.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do czasu zakończenia czynności kontrolnych, tj. 16 września 2021 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
Kontrolerzy	1. Tomasz Kwitowski, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr KAP/43/2021 z 10 czerwca 2021 r. 2. Marcin Chojnacki, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr KAP/44/2021 z 10 czerwca 2021 r.

(akta kontroli str. 1-6)

¹ Przyjęty uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. poz. 1007).

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Gmina Zabrodzie (dalej: Gmina) w latach objętych kontrolą zapewniła warunki organizacyjne i finansowe umożliwiające realizację zadań określonych w poszczególnych modułach Programu⁴. Wnioski o przyznanie dotacji zostały sporządzone prawidłowo i rzetelnie, a także terminowo złożone do Wojewody Mazowieckiego (dalej: Wojewoda). Ich przygotowanie było poprzedzone analizą potrzeb w zakresie dożywiania. W Urzędzie prawidłowo wywiązano się z obowiązków dotyczących przyjmowania i weryfikacji danych szkół w ramach modułu 3 Programu.

Gmina skutecznie monitorowała wykonywanie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (dalej: GOPS) postanowień umów zawartych z Wojewodą w ramach modułu 1 i 2 Programu. W ramach modułu 3 Programu Gmina zrealizowała zadanie pn. *Remont i adaptacja pomieszczeń na stołówkę szkolną w Szkole podstawowej w Adelinie*, dofinansowane z dotacji w wysokości 80 000 zł przyznanej przez Wojewodę. Środki, z wyjątkiem stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości, zostały wydatkowane na cele określone w Programie, a także zgodnie z umową.

Sprawozdania z realizacji Programu zostały terminowo przekazane odpowiednio Wojewodzie Mazowieckiemu i Mazowieckiemu Kuratorowi Oświaty, a dane w nich zawarte nie były kwestionowane przez te organy.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości polegały na:

- zakupie w ramach modułu 3 Programu dwóch zmywarek wraz z montażem za łączną kwotę 10 876,40 zł, niewymienionych w umowie dotacji nr 50/POS/2019/JST z dnia 27 czerwca 2019 r. o udzielenie dotacji celowej w wysokości 80 000 zł (dalej: umowa nr 50), bez jej pisemnej zmiany, co było niezgodne z § 1 ust. 1 w zw. z § 9 ww. umowy;
- nieprowadzeniu wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków dokonywanych: ze środków otrzymanych w 2019 r. z dotacji celowej na organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków w publicznych szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży w ramach modułu 3 Programu, a także ze środków otrzymanych z dotacji w 2019 i 2020 r. na realizację zadań w ramach modułu 1 i 2 Programu, co było niezgodne z art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵ (dalej: ufp) oraz z odpowiednimi postanowieniami umów dotacji;
- nierzetelnym sporządzeniu sprawozdania z realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu za 2019 r., przekazanego do Kuratorium Oświaty w Warszawie, w zakresie wydatków związanych z przeprowadzonymi pracami remontowo-adaptacyjnymi.

Powyższe nieprawidłowości nie miały jednak zasadniczego wpływu na terminową i pełną realizację zadań objętych Programem.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ W skład Programu wchodzi trzy moduły, każdy o indywidualnym charakterze i kierowany do innego adresata:

• moduł dla dzieci i młodzieży (nr 1) oraz moduł dla osób dorosłych (nr 2), w ramach których przewidziano wsparcie finansowe gmin w udzielaniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego - zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, a także świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych; adresatami pomocy mają być w szczególności dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osoby starsze, niepełnosprawne i o niskich dochodach;

• moduł organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach (nr 3), w ramach którego przewidziano wsparcie finansowe dla organów prowadzących szkoły stopnia podstawowego na tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole.

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania Gminy w zakresie określenia potrzeb i zapewnienia warunków, w tym finansowych, realizacji zadań określonych w Programie

Opis stanu faktycznego

1. Gmina była przygotowana organizacyjnie do realizacji zadań w ramach Programu. W latach objętych kontrolą, zadania związane z realizacją modułu 1 i 2 Programu wykonywane były przez GOPS, a modułu 3 przez Wydział Rozwoju Gminy, w szczególności przez pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. zamówień publicznych i pozyskiwania środków zewnętrznych. Weryfikację prawidłowości i kompletności danych zawartych we wnioskach szkół w zakresie modułu 3 przeprowadzała osoba zatrudniona na stanowisku ds. oświaty i kultury.

Zadania dotyczące Programu nie zostały wprost ujęte w regulaminie organizacyjnym i przypisane odpowiednim komórkom Urzędu, nie były one również określone w zakresach obowiązków pracowników Urzędu.

Wójt, na podstawie art. 110 ust. 7 i 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁷ (dalej: ups), upoważnił Kierownika GOPS i specjalistę pracy socjalnej w Dziale Pomocy Środowiskowej GOPS m.in. do wydawania w jego imieniu decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należącej do właściwości Gminy.

(akta kontroli str. 7-76, 514-516)

W okresie objętym kontrolą, zadania związane z realizacją modułu 1 i 2 Programu, tj. zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym oraz dożywianie dzieci, realizowane były: w 2019 r. w sześciu placówkach (trzech szkołach i trzech przedszkolach), w 2020 r. w pięciu placówkach (trzech szkołach i dwóch przedszkolach) oraz w 2021 r. (według stanu na 30 czerwca 2021 r.) w czterech placówkach (trzech szkołach i jednym przedszkolu). Zadanie związane z realizacją modułu 3 Programu realizowane było przez Gminę w 2019 r. w Szkole Podstawowej im. Ks. Henryka Nowackiego w Adelinie.

(akta kontroli str. 80-95, 130-141)

Zadania w ramach modułu 1 i 2 Programu realizowała również Spółdzielnia Socjalna „Integracja”⁸. Gmina użyczyła Spółdzielni część lokalu w budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Adelinie, w tym część wyremontowaną ze środków własnych Gminy i dotacji w ramach modułu 3 Programu.

Umowami z 25 sierpnia 2020 r. oraz 31 grudnia 2020 r., zawartymi pomiędzy Gminą Zabrodzie i Spółdzielnią – Spółdzielnia zobowiązała się do wykonywania usługi przygotowywania i dostarczania gorących posiłków dla dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym, do placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę, w tym dla dzieci korzystających z pomocy w ramach modułu 1 i 2 Programu.

(akta kontroli str. 466-496)

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, ze zm.

⁸ Spółdzielnia Socjalna „Integracja” została powołana na podstawie uchwały z dnia 30 grudnia 2019 r. Rady Gminy Zabrodzie wydanej na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit f) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w zw. z art. 4 ust. 2 pkt 2 i art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych. Organem biorącym udział w powołaniu Spółdzielni była również Rada Powiatu w Wyszkowie. Zgodnie ze Statutem Spółdzielni, przedmiotem jej działalności jest m.in. przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych.

W okresie trwania epidemii COVID-19 w Gminie kontynuowano realizację zadań Programu. W celu wykonania zadań w ramach modułu 1 i 2 m.in. dwukrotnie, tj. w kwietniu 2020 r. oraz w listopadzie 2020 r., zgodnie z art. 106 ust. 5 ups, Kierownik GOPS uchylił z urzędu decyzje w sprawie przyznania posiłków, a następnie udzielił tym samym rodzinom pomocy w formie świadczenia pieniężnego, tj. zasiłku celowego na zakup żywności.

(akta kontroli str. 80-95)

2. Zgodnie z art. 16b ust. 1 i 2 ups, Gmina opracowała „Strategię rozwiązywania problemów społecznych Gminy Zabrodzie na lata 2016-2025”, która zawiera w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, a także określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, jak również wskaźników realizacji działań.

W harmonogramie wdrażania Strategii na lata 2016-2025, dożywianie wskazano jako kierunek działania w przypadku celu operacyjnego „Ograniczenie marginalizacji spowodowanej ubóstwem”. Jako wskaźnik oceny monitorowania tego celu szczegółowego wskazano kwotę wydatków przeznaczoną na dożywianie.

(akta kontroli str. 78-79, płyta CD1)

W celu realizacji założeń Programu i udzielania w jego ramach pomocy osobom, których dochód przekracza kryterium dochodowe, Rada Gminy przyjęła niezbędne uregulowania prawne, zgodne z ups. I tak:

- uchwałą nr III/17/2018 Rady Gminy Zabrodzie z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku i żywności dla osób objętych wieloletnim programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, podwyższono do 150% kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ups, dla celów przyznawania pomocy w postaci świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku i żywności dla osób objętych Programem;
- uchwałą nr III/16/2018 Rady Gminy Zabrodzie z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, odstąpiono od żądania zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin w przypadkach, w których dochód osoby samotnie gospodarującej, dochód osoby w rodzinie lub dochód rodziny nie przekracza 150% kryterium dochodowego;
- uchwałą Nr III/18/2018 Rady Gminy Zabrodzie z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, uchwalono program osłonowy, w którym m.in. wskazano cel programu, podmioty realizujące program, zakres podmiotowy i przedmiotowy programu, jego finansowanie, monitoring, a także ocenę sytuacji warunkującą realizację Programu.

(akta kontroli str. 77, 511-513)

3. Wnioski Gminy o przyznanie dotacji na lata 2019-2021 na zadania realizowane w ramach modułu 1 i 2 Programu zostały poprzedzone analizą wielkości środków potrzebnych do realizacji tych zadań, przeprowadzaną przez GOPS. Informacja o możliwości udzielenia pomocy została zamieszczona na stronie internetowej Gminy. Poza tym w okresie objętym kontrolą, w Gminie nie podejmowano innych

działań mających na celu upowszechnianie wiedzy o możliwości uzyskania pomocy w ramach Programu, nie prowadzono akcji społecznych i edukacyjnych. Natomiast GOPS w ramach pracy socjalnej informował podopiecznych o możliwości skorzystania z pomocy w ramach Programu. W latach objętych kontrolą Gmina nie pozyskiwała od organizacji pozarządowych danych o potrzebach w zakresie dożywiania.

(akta kontroli str. 80-89)

Wójt Gminy, za pośrednictwem GOPS, w latach 2019–2021 wnioskował do Wojewody o zmniejszenie udziału środków własnych Gminy do wysokości 20% przewidywanych kosztów realizacji zadania, przedstawiając dane odnośnie liczby mieszkańców, którzy skorzystali z dożywiania i zasiłków celowych w poprzednich latach. W uzasadnieniach do ww. wniosków wskazywano na trudną sytuację finansową Gminy, która ze względu na dodatkowe zadania z zakresu pomocy społecznej ma trudności z realizacją zadań obligatoryjnych, co powoduje konieczność zaciągania zobowiązań finansowych na zasadach komercyjnych. I tak:

- we wniosku o dotację na 2019 r. zwrócono się o uwzględnienie udziału środków z dotacji w wysokości 46 400 zł, tj. na poziomie 80% kosztu zadania wynoszącego 58 000 zł, planowanego dla 140 osób, z tego dla 85 dzieci i 55 dorosłych, w tym 30 osób starszych, niepełnosprawnych;
- we wniosku o dotację na 2020 r. zwrócono się o uwzględnienie udziału środków z dotacji w wysokości 34 800 zł, tj. na poziomie 60% kosztu zadania wynoszącego 58 000 zł, planowanego dla 140 osób, z tego dla 75 dzieci i 65 dorosłych, w tym 30 osób starszych, niepełnosprawnych. W kolejnych dwóch aktualizacjach wniosków zwiększono wnioskowaną kwotę dotacji do wysokości 46 400 zł, tj. do 80% kosztu zadania. W trzeciej aktualizacji wniosku wskazano 120 osób objętych pomocą, z tego 60 dzieci i 60 dorosłych, w tym 20 osób starszych, niepełnosprawnych;
- we wniosku o dotację na 2021 r. zwrócono się o uwzględnienie udziału środków z dotacji w wysokości 24 060 zł, tj. na poziomie 60% kosztu zadania wynoszącego 40 100 zł, planowanego dla 120 osób, z tego dla 60 dzieci i 60 dorosłych, w tym 20 osób starszych, niepełnosprawnych. W aktualizacji wniosku zwiększono wnioskowaną kwotę dotacji do wysokości 32 080 zł, tj. do 80% kosztu zadania.

Wszystkie wnioski Gminy zostały przez Wojewodę uwzględnione. W latach 2019-2021 (I półrocze) Gmina nie wnioskowała o zwiększenie kwoty dotacji o 5% na dowóz posiłków do domu dla osób starszych lub niepełnosprawnych.

W latach 2019-2021 (I półrocze) miesięczne zapotrzebowania na środki finansowe z budżetu Wojewody były składane do Wojewody przez GOPS. Wojewoda przekazywał środki finansowe na realizację Programu do Gminy w miesięcznych transzach, terminowo i zgodnie z zapotrzebowaniem.

(akta kontroli str. 404-454)

4. Gmina, w latach 2019-2021, na podstawie prawidłowo sporządzonych wniosków szkół, corocznie składała wnioski o przyznanie dotacji na realizację zadań dotyczących organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach w ramach modułu 3 Programu. Wnioski Gminy zostały sporządzone rzetelnie, złożone terminowo i zawierały wszystkie elementy określone w § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie realizacji modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki

przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków⁹ (dalej: rozporządzenie w sprawie realizacji modułu 3). W Gminie nie opracowano pisemnych procedur weryfikacji i oceny przez pracowników wniosków składanych przez szkoły w ramach modułu 3 Programu. Jak wyjaśniła Sekretarz Gminy, wnioski składane przez dyrektorów szkół były weryfikowane w oparciu o rozporządzenie. Weryfikacja ta nie była dokumentowana, natomiast szczegóły wniosków były omawiane z dyrektorami placówek. Wnioski były weryfikowane pod kątem prawidłowości danych i wymaganych oświadczeń, przedstawionych przez Dyrektorów szkół. Zweryfikowane wnioski były zatwierdzane podpisem Wójta Gminy.

W 2019 r. łączna kwota wsparcia finansowego wg wniosku złożonego przez Gminę wynosiła 125 000 zł i obejmowała trzy szkoły podstawowe, dla których organem prowadzącym była Gmina, tj. szkoły w Dębinkach i Zabrodziu, w przypadku których wnioskowano o dofinansowanie na adaptację, poprawę standardu i wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni), a także szkołę w Adelinie, w przypadku której wnioskowano o dofinansowanie na doposażenie niefunkcjonującej stołówki szkolnej, w celu jej uruchomienia. W latach 2020 i 2021 Gmina złożyła wnioski o udzielenie dotacji na realizację zadań w ramach modułu 3. Obejmowały one trzy szkoły podstawowe prowadzone przez Gminę. Kwota wnioskowanego dofinansowania wynosiła 68 000,00 zł w 2020 r. i 63 186,53 zł w roku 2021.

(akta kontroli str. 142-158, 191-283)

Wojewoda nie przyznał w 2019 r. dofinansowania w ramach modułu 3 Programu dla szkół podstawowych w Dębinkach i Zabrodziu oraz dla żadnej ze szkół objętych wnioskami w 2020 i 2021 r. Gmina nie otrzymała od Wojewody informacji odnośnie przyczyn nieudzielania dotacji dla szkół objętych wnioskiem o wsparcie realizacji zadań wynikających z modułu 3 oraz nie występowała o taką informację. W powyższej kwestii Sekretarz Gminy wyjaśniła, że *ponieważ wnioski składane przez Gminę Zabrodzie o dofinansowanie w ramach modułu 3 Programu „Posiłek w szkole i w domu”, które nie zostały zakwalifikowane do otrzymania dotacji w latach 2019-2021 nie zostały odrzucone z uwagi na błędy formalne, nie ubiegaliśmy się o wyjaśnienie przyczyn odmowy przyznania dotacji. Oczywiście każdorazowo analizujemy warunki, zasady, kryteria oceny wniosków, starając się spełnić określone w programie wymagania i uzyskać dofinansowanie, jednak zdajemy sobie sprawę, że jesteśmy jednym z bardzo wielu podmiotów, ubiegających się o te środki.*

(akta kontroli str. 96-101, 130-141, 517-518)

5. W okresie objętym kontrolą nie odnotowano wpływu skarg i wniosków na działania Gminy lub GOPS związane z zapewnieniem posiłku w ramach Programu. Gmina w zakresie realizacji zadań dotyczących Programu nie była kontrolowana przez Wojewodę.

(akta kontroli str. 80-89, 128-129)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia przygotowanie organizacyjne i finansowe Gminy do realizacji zadań w ramach poszczególnych modułów Programu.

⁹ Dz. U. poz. 267.

2. Działania Gminy (organu prowadzącego szkoły) w zakresie realizacji wsparcia, o którym mowa w Programie

Opis stanu faktycznego

Realizacja zadań w ramach modułu 1 i 2 Programu

W latach objętych kontrolą Wójt zawarł z Wojewodą trzy umowy o wsparcie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym, realizowanego w ramach modułów 1 i 2 Programu, na łączną kwotę dofinansowania z dotacji 116 860 zł, z tego w 2019 r. – na kwotę 46 400 zł, w 2020 r. – na kwotę 46 400 zł, a w 2021 r. – na kwotę 24 060 zł¹⁰.

(akta kontroli str. 344-371)

Dla środków otrzymanych z dotacji celowej na realizację zadań w ramach modułu 1 i 2 Programu Gmina, stosownie do wymogów określonych w § 4 umów, prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową dochodów z tych dotacji¹¹. Szczegółowa ewidencja wydatków z dotacji celowej związanych z udzielaną pomocą była prowadzona przez GOPS. W zakresie środków otrzymanych z dotacji w Gminie zostało wyodrębnione konto w planie kont 224-47 *MUW – dotacje r. 85230 § 2030*, na którym zostały zaksięgowane środki otrzymane z dotacji. Dla środków wydatkowanych z dotacji otrzymanych w latach 2019-2020 nie prowadzono wyodrębnionej ewidencji księgowej (szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”), natomiast dla środków z dotacji otrzymanej w 2021 r. wyodrębniono ewidencję księgową. Wydatki klasyfikowano w odpowiednich działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej.

(akta kontroli str. 113-119, 284-371, 429-454)

Gmina zapewniła w latach 2019-2021 (I połowa) określony w umowach udział środków własnych na poziomie 20% łącznej kwoty realizowanego zadania (§ 2 ust. 3 umów). Dotacje od Wojewody były przekazywane terminowo, w miesięcznych transzach, na podstawie złożonych przez Gminę zapotrzebowań (§ 1 ust. 4 umów) oraz niezwłocznie przekazywane do GOPS. Kwoty przekazanych dotacji celowych oraz środków własnych w danym roku budżetowym w ramach modułu 1 i 2 Programu były zgodne z kwotami wynikającymi z umów oraz ewidencją księgową.

(akta kontroli str. 372-454)

W Gminie nie opracowano procedur kontroli odnoszących się do zagadnień związanych z zasadnością udzielania wsparcia w ramach modułów 1 i 2 Programu.

(akta kontroli str. 80-89, 113-119)

Realizacja zadań w ramach modułu 3 Programu

Na realizację zadania w ramach modułu 3 Programu, na podstawie umowy zawartej w dniu 27 czerwca 2019 r. z Wojewodą (reprezentowanym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty), Gmina otrzymała dotację celową w wysokości 80 000 zł. Przyznane środki, zgodnie z umową, Gmina zobowiązała się przeznaczyć na zorganizowanie nowej stołówki szkolnej z własną kuchnią i jadalnią w Szkole Podstawowej im. Henryka Nowackiego w Adelinie. Środki z dotacji celowej na realizację powyższego zadania wpłynęły na rachunek Gminy w terminie określonym w § 13 ust. 3 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3. Otrzymałą dotację zaksięgowano na koncie wyodrębnionym w planie kont dla udzielonej dotacji 224-27 *MUW – dotacje r. 80148 § 2030 posiłek w szkole i w domu*, natomiast wydatki ze

¹⁰ Umowy: z dnia 1 kwietnia 2019 r. (WPS-I.946.1.298.2019); z dnia 30 marca 2020 r. (WPS-I.946.1.298.2020) i z dnia 30 marca 2021 r. (WPS-I.946.1.298.2021).

¹¹ Środki, które Gmina otrzymała w ramach modułu 1 i 2 Programu były księgowane w dziale 852 - Pomoc społeczna rozdziale 85230 – Pomoc w zakresie dożywiania § 2030 Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych).

środków pochodzących z dotacji nie zostały wyodrębnione w ewidencji księgowej (szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). Wydatki ponoszone ze środków pochodzących z dotacji zostały ujęte w paragrafach dotyczących wydatków bieżących, co było zgodne z § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3. Wydatki z dotacji zostały ujęte w dziale 801 *Oświata i wychowanie*, rozdziale 80148 *Stołówki szkolne* i paragrafie 2030 *dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin*. Takie ujęcie było zgodne z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹².

Ogólny koszt realizacji zadania wyniósł 359 742,72 zł, w tym kwota wkładu własnego 279 742,72 zł, z którego zostały sfinansowane roboty remontowe i adaptacyjne pomieszczeń przeznaczonych na kuchnię. Tym samym spełniony został warunek zapewnienia własnego wkładu finansowego przez Gminę w wysokości co najmniej 20% kosztów realizacji zadania.

(akta kontroli str. 130-190, 284-343)

Środki z dotacji zostały wydatkowane zgodnie z § 1 ust. 3 umowy dotacji, na zakup usług i wyposażenia kuchni w stołówce szkolnej szkoły objętej wsparciem, z wyjątkiem wydatku na zakup dwóch zmywarek wraz z montażem, których nie przewidywała umowa (szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). W wyniku oględzin ustalono, że zakupione przedmioty (m.in. piec konwekcyjno-parowy, taboret gazowy, okapy przyściennne, stoły, szafy) znajdowały się w szkole objętej wsparciem i były niezbędne do działania stołówki szkolnej. Wydatki na realizację zadania, zarówno pochodzące z dotacji, jak i ze środków własnych Gminy, zostały poniesione w terminie wskazanym w § 1 ust. 4 i ust. 7 pkt 1 umowy, tj. do dnia 31 grudnia 2019 r.

(akta kontroli str. 130-190)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Gmina ze środków dotacji dokonała zakupu dwóch zmywarek wraz z montażem za łączną kwotę 10 876,40 zł (5 225,58 zł za sztukę i 425,24 zł za montaż), niewskazanych we wniosku o udzielenie dotacji (stanowiącym załącznik do umowy nr 50) i umieściła je w dwóch szkołach, które nie zostały przewidziane we wniosku, bez pisemnej zmiany umowy. Było to niezgodne z § 1 ust. 1 w zw. z § 9 umowy nr 50.

Zgodnie z § 1 ust. 1 umowy nr 50, dotujący zobowiązał się udzielić dotowanemu dotacji celowej ze środków budżetowych z przeznaczeniem na realizację Programu – na podstawie wniosku o udzielenie wsparcia finansowego stanowiącego załącznik nr 1 do tej umowy. W punkcie 16 wniosku *Kalkulacja kosztów realizacji zadania*, wnioskodawca przewidział zakup jednej zmywarki (koszt wg kalkulacji kosztów – 6 151,97 zł) ze środków pochodzących z dotacji. Natomiast według przedstawionych w trakcie kontroli faktur¹³ oraz sprawozdania sporządzonego przez Dyrektora Szkoły w Adelinie wynika, że ze środków dotacji dokonano zakupu trzech zmywarek (jedna zmywarka w cenie 5 418,52 zł oraz dwie zmywarki w cenie 5 225,58 zł za sztukę). W świetle § 9 umowy nr 50, wszelkie zmiany i uzupełnienia umowy wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

(akta kontroli str. 130-190)

Wójt Gminy wyjaśnił, że w wyniku przeprowadzenia przetargu na wyposażenie kuchni w budynku Szkoły Podstawowej w Adelinie powstały oszczędności

¹² Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.

¹³ Faktury nr: 156/KG/12/2019 oraz 146/EP/12/2019.

w stosunku do szacunkowej wartości zamówienia w kwocie 12 468,75 zł. Wójt wskazał, że po telefonicznym uzgodnieniu z Mazowieckim Kuratorem Oświaty zakupiono dwie dodatkowe zmywarki. W ten sposób dofinansowanie zostało wykorzystane w całości. Wskazał również, że akceptacja Mazowieckiego Kuratora Oświaty dla takiego rozwiązania została wyrażona poprzez przyjęcie bez uwag zarówno rozliczenia z wykorzystanej dotacji, do którego załączono wszystkie faktury zakupu wyposażenia kuchni w budynku szkoły w Adelinie, jak również sprawozdania z wykorzystania dotacji.

(akta kontroli str. 109-112)

NIK zwraca uwagę, że wskazana w nieprawidłowości zmiana umowy wymagała formy pisemnej.

2. W Urzędzie nie prowadzono wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków dokonywanych ze środków otrzymanych z dotacji przyznanych: umową nr 50 oraz umowami dotacji z 2019 i 2020 r.¹⁴ na realizację zadań w ramach modułu 1 i 2 Programu. Było to niezgodne z przepisem art. 152 ust. 1 ufp oraz z postanowieniami § 3 pkt 1 umowy nr 50 i § 4 ust. 1 umów dotacji z 2019 i 2020 r. na realizację zadań w ramach modułu 1 i 2 Programu, które zobowiązują dotacjobiorcę do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków.

W toku kontroli NIK ustalono, że wyodrębnienie wydatków poniesionych w ramach modułu 3 Programu polegało wyłącznie na ich zaklasyfikowaniu w odpowiednich działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej. Z kolei wydatki ze środków pochodzących z dotacji otrzymanej w ramach modułu 1 i 2 zostały zaksięgowane na koncie 223-2, które zostało ustanowione dla wszystkich środków przekazywanych przez Gminę do GOPS. Nie została natomiast wyodrębniona ewidencja księgowa (odpowiednie konta analityczne) poniesionych wydatków na zadania dofinansowane z dotacji celowej, umożliwiającą kontrolę prawidłowości wykorzystania środków dotacji.

(akta kontroli str. 96-107, 113-119, 130-135, 284-371, 429-454)

Sekretarz Gminy Zabrodzie wyjaśniła, że w odniesieniu do dotacji z modułu 3 Programu, wydatki były księgowane wg klasyfikacji budżetowej, tj. dział 801 Oświata i wychowanie, rozdział 80148 Stołówki szkolne. W tej klasyfikacji były tylko wydatki dotyczące Programu. W zakresie księgowania środków pochodzących z dotacji na realizację zadań określonych w module 1 i 2 Programu, Sekretarz Gminy wyjaśniła, że w 2019 i w 2020 r. środki te nie posiadały wyodrębnionego rachunku bankowego, w związku z tym były przelewane do GOPS bez wskazywania poszczególnych dotacji.

(akta kontroli str. 96-107, 113-119)

Zdaniem NIK, odmienny jest cel stosowania klasyfikacji budżetowej, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, niż wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków poniesionych ze środków dotacji, o której mowa w umowach dotacji zawartych w ramach Programu. Zadaniem wyodrębnionej ewidencji księgowej dla wydatków pochodzących z udzielonej dotacji, w pierwszej kolejności, jest umożliwienie kontroli celu, na który przeznaczono środki przekazane w ramach dotacji celowej. Środki przekazane w ramach dotacji celowej mają „znaczony” charakter (tzn. są ukierunkowane na określone rodzaje wydatków) i podmiot je otrzymujący nie ma swobody w ich wykorzystywaniu. Potwierdza to przepis art. 126 ufp, z którego wynika, że dotacje to środki m.in. z budżetu państwa, które podlegają

¹⁴ Umowa z dnia 1 kwietnia 2019 r. nr WPS-I.946.1.298.2019; umowa z dnia 30 marca 2020 r. nr WPS-I.946.1.298.2020.

szczególnym zasadom rozliczania. Z prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej powinien wynikać nie tylko cel dokonanego wydatku, lecz także jego kwota, data poniesienia, sposób dokonania płatności, podmiot, któremu dokonano zapłaty ze środków pochodzących z dotacji celowej, rodzaj towarów lub usług zakupionych za środki pochodzące z tej dotacji.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK, Gmina sprawowała nadzór nad realizacją przez GOPS zadań w ramach modułu 1 i 2 Programu m.in. poprzez weryfikację i zatwierdzanie wniosków o udzielenie dotacji i sprawozdań z realizacji Programu. W ramach modułu 3 Programu, Gmina zorganizowała nową stołówkę szkolną z własną kuchnią i jadalnią w Szkole Podstawowej im. Henryka Nowackiego w Adelinie. W trakcie realizacji zadania stwierdzono jednak nieprawidłowość, polegającą na zakupie dwóch zmywarek niebędących przedmiotem umowy i umieszczeniu ich w innych szkołach niż wskazana w umowie. Gmina nie wywiązała się również z obowiązku wyodrębnienia ewidencji księgowej dla środków wydatkowanych z dotacji otrzymanych w ramach Programu.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość z wykonania zadań w ramach przyznanego wsparcia finansowego z Programu

Opis stanu
faktycznego

1. W latach 2019-2021 (I połowa) na zadania w ramach modułu 1 i 2 Programu wydatkowano środki z dotacji celowej oraz środki własne w łącznej kwocie 130 534 zł, z tego: 58 000 zł w 2019 r. (46 400 zł z dotacji i 11 600 zł ze środków własnych), 58 000 zł w 2020 r. (46 400 zł z dotacji i 11 600 zł ze środków własnych) i 14 534 zł w I połowie 2021 r. (6 514 zł z dotacji i 8 020 zł ze środków własnych). W 2019 r. łączny koszt posiłków wyniósł 40 189 zł, a koszt świadczeń (zasiłków celowych) 17 811 zł, w 2020 r. odpowiednio 26 925 zł i 31 075 zł, a w I połowie 2021 r. odpowiednio 8 684 zł i 5 850 zł.

Według sprawozdań z realizacji Programu – moduł 1 i 2 za 2019 i 2020 rok Gmina wydatkowała 100% środków z dotacji. W ramach realizacji modułu 3 Programu w 2019 r. Gmina również wydatkowała pełną kwotę dotacji (80 000 zł) na wyposażenie nowej stołówki szkolnej z własną kuchnią i jadalnią w Szkole Podstawowej im. Henryka Nowackiego w Adelinie, z tym że wydatków na zakup dwóch zmywarek wraz z montażem na łączną kwotę 10 876,40 zł dokonano z naruszeniem postanowień umowy (opis w obszarze 2 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

Dotacje celowe na realizację zadań w ramach modułów 1, 2 i 3 Programu zostały wykorzystane na cele określone w zawartych umowach, z wyjątkiem wskazanym wyżej, a także rozliczone zgodnie z obowiązującymi terminami wynikającymi z tych umów. Wojewoda nie występował o zwrot dotacji celowych wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych nienależnie.

(akta kontroli str. 80-89, 137-141, 335-343, 379-413, 429-454, 519-520)

2. W Gminie nie opracowano pisemnych mechanizmów weryfikacji terminowości, prawidłowości i rzetelności sporządzania rocznej informacji o realizacji modułu 1 i 2 Programu, przekazywanej Wojewodzie. Informacje te były przekazywane do Gminy przez GOPS i weryfikowane przez pracowników Urzędu.

Roczne informacje z realizacji modułu 1 i 2 Programu dotyczące lat 2019 i 2020 zostały sporządzone przez pracowników GOPS, zweryfikowane przez Wójta i przekazane do Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego (dalej: WPS MUW) odpowiednio 14 stycznia 2020 r. oraz 11 stycznia 2021 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w rozdziale VII.1. ust. 1 Programu. Wojewoda nie występował o skorygowanie lub uzupełnienie danych w przekazanych rocznych sprawozdaniach z realizacji Programu.

Odnosnie monitorowania w Gminie osiągniętych w latach 2019 i 2020 wskaźników i rezultatów, zawartych w sprawozdaniach z realizacji Programu poinformowano, że *podczas cotygodniowych spotkań Wójta z Kierownikiem GOPS w Zabrodziu składane były sprawozdania ustne z realizacji działań podejmowanych przez GOPS, w tym działań związanych z realizacją modułu 1 i 2 Programu*. Przebieg spotkań nie był protokolowany.

(akta kontroli str. 113-122, 379-385)

W latach 2019-2021 (I połowa) wsparciem w zakresie dożywiania w ramach modułów 1 i 2 objęto łącznie 346 osób, z tego w 2019 r. - 163, w 2020 r. - 131, a w 2021 r. (I połowa) - 52 osoby. W tym okresie ze wsparcia w formie posiłku skorzystało odpowiednio 73, 55 i 19 osób, a ze świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności odpowiednio 131, 110 i 42 osoby. Nie udzielano wsparcia osobom spełniającym warunki do otrzymania pomocy w formie świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. W okresie 2019-2021 (I połowa) na terenie Gminy wydano łącznie 12 340 posiłków za łączną kwotę 75 798 zł. Koszt jednego posiłku w tym okresie kształtował się od 5,65 zł do 15,00 zł (dla dzieci od 5,65 zł do 6,73 zł, a dla dorosłych od 9,87 zł do 15,00 zł).

(akta kontroli str. 80-89, 379-385)

3. Sprawozdanie z realizacji zadania w ramach modułu 3 Programu w 2019 r. Szkoła Podstawowa w Adelinie złożyła do Urzędu Gminy w dniu 7 lutego 2020 r., tj. w terminie określonym w § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3. Ww. sprawozdanie zostało sporządzone w sposób prawidłowy i rzetelny. Gmina złożyła do Mazowieckiego Kuratora Oświaty sprawozdanie finansowe z realizacji Programu 15 stycznia 2020 r., tj. w terminie określonym w § 7 pkt 1 umowy nr 50. Sprawozdanie z realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu w 2019 r. Gmina złożyła do Kuratorium Oświaty w Warszawie w dniu 17 lutego 2020 r., tj. w terminie określonym w § 15 rozporządzenia w sprawie realizacji modułu 3. Zawierało ono dane o których mowa w § 15 ust. 2 ww. rozporządzenia, jednakże zostało ono sporządzone nierzetelnie, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 137-141, 159-187)

Sekretarz Gminy wyjaśniła, że w związku z tym, że na terenie Gminy znajdują się tylko trzy szkoły, a w okresie objętym kontrolą dofinansowanie w ramach modułu 3 Programu otrzymała tylko jedna placówka, nie zostały ustanowione pisemne mechanizmy kontroli zrealizowanych zadań. Zadanie było realizowane bezpośrednio przez Wydział Rozwoju Gminy, a sprawozdania z jego realizacji sporządzali pracownicy tego Wydziału. Wszelkie decyzje dotyczące realizacji Programu w zakresie modułu 3 były podejmowane w Urzędzie, w związku z tym Wójt posiadał wiedzę na temat postępu realizowanych prac.

(akta kontroli str. 96-108, 123-127)

4. Odnosząc się do realizacji zadania w ramach modułu 3 Programu Sekretarz Gminy wskazał, że (...) *moduł 3 Programu sprzyja poprawie warunków i jakości przygotowywania i spożywania posiłków w placówkach oświatowych, poprzez wspieranie modernizacji kuchni, stołówek i jadalni. Natomiast w kwestii zmniejszenia liczby dzieci potrzebujących pomocy w zakresie dożywiania, to wydaje się, że Program nie ma na celu zmniejszania liczby tych dzieci, lecz umożliwienie udzielenia pomocy w dostępie do pełnowartościowych posiłków dla dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych i ubogich. Program daje narzędzia do nakarmienia dzieci głodnych, których rodzice nie są w stanie z różnych przyczyn wypełnić swoich obowiązków w zakresie zapewnienia im pożywienia*.

(akta kontroli str. 123-127)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Gmina nierzetelnie sporządziła sprawozdanie z realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu za 2019 r., przekazane do Kuratorium Oświaty w Warszawie. W sprawozdaniu tym w tabeli pn. *Zbiornicze zestawienie ilościowo-wartościowe realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu w rubryce Usługi remontowo-adaptacyjne do stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni)* nie uwzględniono kwoty wydatków w wysokości 279 742,72 zł poniesionej na usługi remontowo-budowlane. Kwota ta została nieprawidłowo wykazana w tabeli w rubryce – *Wypożyczenie kuchni w stołówce szkolnej*.

Kwota 279 742,72 zł została wykazana w rozliczeniu wykorzystania wsparcia finansowego w ramach realizacji modułu 3 Programu na przeprowadzenie robót remontowych i adaptacyjnych w Szkole Podstawowej w Adelinie. W związku z tym, kwota ta powinna zostać wykazana również w sprawozdaniu z realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu za 2019 r., w rubryce dotyczącej kosztów poniesionych na usługi remontowo-adaptacyjne do stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni).

(akta kontroli str.130-187)

Sekretarz Gminy wyjaśniła, że nie było możliwe zakwalifikowanie tych wydatków w rubryce dotyczącej kosztów poniesionych na usługi remontowe adaptacyjne do stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni), ponieważ wydatki te nie dotyczyły stołówki, ani pomieszczenia przeznaczonego do spożywania posiłków (jadalni), lecz kuchni. Stwierdziła, że w rubryce dotyczącej wyposażenia, wskazano zatem zarówno koszty wyposażenia, jak i remontowo - adaptacyjne kuchni, ponieważ żadna z pozostałych rubryk nie odnosiła się do kuchni, tylko do jadalni i stołówek.

(akta kontroli str. 521-523)

Zdaniem NIK, wykazanie kosztów poniesionych na remont i adaptację pomieszczeń w rubryce *Wypożyczenie (...)* nie było prawidłowe, gdyż wydatki w kwocie wskazanej powyżej nie zostały poniesione na wyposażenie kuchni. Wydatki te powinny być wskazane w rubryce dotyczącej wydatków poniesionych na usługi remontowo-adaptacyjne. Należy ponadto wskazać, że zgodnie z pkt III.3.1 Programu w ramach modułu 3 zostały przewidziane działania polegające m.in. na stworzeniu nowych stołówek, w tym kuchni. Zatem nie można podzielić wyjaśnień Sekretarza Gminy, że żadna z rubryk nie odnosiła się wydatków poniesionych na usługi remontowo-adaptacyjne kuchni.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia wywiązywanie się Gminy z obowiązków sprawozdawczych z realizacji Programu. Stwierdzona nieprawidłowość nie miała wpływu na realizację zadań wynikających z modułu 3 Programu.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Realizowanie zadań dofinansowanych ze środków publicznych zgodnie z zakresem i w sposób określony w zawartych umowach dotacji.
2. Zapewnienie prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków dokonywanych ze środków otrzymanych z dotacji celowych.
3. Rzetelne sporządzanie sprawozdań z realizacji modułu 3 Programu, przekazywanych do Kuratorium Oświaty.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, października 2021 r.

Kontroler

Marcin Chojnacki
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji Publicznej
Dyrektor
Bogdan Skwarka

.....
podpis

.....
podpis